

KRYSTYNA PIOTROWSKA-MARCZAK

KONTROWERSJE WOKÓŁ INTERWENCJI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W GOSPODARKE LOKALNĄ

Wprowadzenie

Powstanie samorządu terytorialnego związane było z ideą stworzenia jednostek wyodrębnionych przestrzennie, gdyż one mają lepsze możliwości rozpoznawania i zrealizowania potrzeb społecznych. Aby taki cel osiągnąć, muszą posiadać samodzielność finansową. Z kolei ten warunek związany jest w dużym stopniu z poziomem rozwoju gospodarczego wyodrębnionych jednostek samorządu terytorialnego. Stymulowanie procesu wzrostu gospodarczego wymaga natomiast odpowiedniego motywowania podmiotów gospodarczych.

Problem sprowadza się do zakresu potrzebnej i uzasadnionej interwencji w gospodarkę lokalną jednostek samorządu terytorialnego.

Tej kwestii zostały poświęcone niniejsze rozważania. Zostały one skupione na kilku zasadniczych kwestiach. Punktem wyjścia jest idea interwencjonizmu gospodarczego w teorii ekonomii. Na tym tle podjęta jest sprawa specyfiki interwencji w gospodarkę lokalną. Wskazane zostaną także główne przyczyny i cele interwencji na omawianym poziomie. Następna kwestią jest określenie, jakie elementy są niezbędne aby scharakteryzować gospodarkę lokalną. Omówione zostały ponadto narzędzia jednostek samorządu terytorialnego, które mogą mieć zastosowanie do interwencji w gospodarkę lokalną.

W konkluzji jest przedstawiona ogólna ocena interwencji gospodarczej podjętej przez jednostki samorządu terytorialnego.

Idea interwencjonizmu gospodarczego w teorii ekonomii

Interwencjonizm w literaturze jest pojęciem dwuczłonowym i przyjmie postać interwencjonizmu państwowego. Wskazuje to na położenie akcentu na podmiot realizujący określone działanie, a nie na przedmiot, którego dotyczy, czyli gospodarki. Idea interwencjonizmu pojawiała się w określonej sytuacji – depresji – a w konsekwencji kryzysu gospodarczego. Poszukiwano sposobów mających niekoniecznie przeciwdziałać powstawaniu tych procesów, ale powodować ich ograniczenie i prowadzić do przywrócenia gospodarki do stanu określanego mianem dobrej koniunktury.

Twórcą koncepcji interwencjonizmu państwowego był J.M. Keynes¹. Zgodnie z tą ideą, w ręce państwa kierowano potrzebę aktywizacji popytu, głównie inwestycyjnego. Wymaga to wzrostu wydatków publicznych. Wydatki te idą w dwóch zasadniczych kierunkach: pobudzenia aktywności prywatnych przedsiębiorców i rozbudowy infrastruktury.

Wymienione zalecenia teoretycznie przekonujące, w praktyce napotykały na trudności. Dotyczy to głównie środków zgromadzonych na finansowanie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Dyskusyjne są drogi pozyskiwania odpowiednich środków pieniężnych.

Odnosi się to zarówno do zwiększenia obciążeń podatkowych, jak i powiększania długu publicznego i związane z tym wystąpienia zjawiska inflacji.

Działania interwencyjne podjęte przez państwo, związane ze wzrostem wydatków publicznych, nie mogą mieć charakteru incydentalnego, ale muszą trwać w czasie. Ma to istotny wpływ na kształtowanie się deficytu budżetowego i powoduje ograniczenie możliwości wytworzenia nadwyżki budżetowej.

Drogą prowadzącą do wybrnięcia z tego dylematu jest wykorzystanie specyficznych instrumentów. Aby pobudzić aktywność inwestycyjną prywatnych przedsiębiorców można zastosować specyficzne przywileje podatkowe. Mogą one się odnosić do zmniejszonego opodatkowania tej części zysków, które są przeznaczone na inwestycje. Można także wykorzystać przyspieszanie stawek amortyzacyjnych, które są wliczane do kosztów i powodują, że wpływają na niższe dochody do opodatkowania i są związane z szybszym „odtworzeniem” środków produkcji w postaci np. maszyn.

Inny sposób to aktywizacja kredytów udzielanych przez banki państwowe przedsiębiorcom na cele inwestycyjne, przy zachowaniu niskiego oprocentowania.

Przewagę ma pogląd, że współcześnie trudno obyć się bez interwencjonizmu państwowego. Wynika to z faktu, że gospodarka rynkowa nie wykazuje tendencji do autokorekty². Trzeba jednak brać pod uwagę fakt, że interwencjonizm nie może przekroczyć określonych granic. Wyznaczają je z jednej strony interesy właścicieli prywatnego kapitału, a z drugiej możliwości ponoszenia ciężarów na rzecz gospodarki przez społeczeństwo.

Powstaje jednak problem, czy imperatyw interwencjonizmu dotyczy całej sfery publicznej, tj. zarówno sektora rządowego, jak i samorządowego?

Przyczyny i cele interwencji jednostki samorządu terytorialnego w gospodarkę lokalną

Ciężar rozwoju gospodarczego i dążenie do osiągnięcia dobrobytu społecznego spoczywa nie tylko na państwie, ale także na samorządzie lokalnym. Wynika to z faktu, iż sektor publiczny jest dwu elementowy i składa się z podsektora państwowego i samorządowego. W tej sytuacji jest niezbędny z jednej strony podział zadań, a z drugiej nie tylko określe-

¹ J.M. Keynes: *Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza*, Warszawa 1956.

² Por. J.E. Stiglitz: *Freefall. Jazda bez trzymanki*, PTE, Warszawa 2010, s. 279.

nie kompetencji obu segmentów, ale i współdziałanie związane z podwyższeniem poziomu gospodarczego i społecznego. Z tego powodu jednostki samorządu terytorialnego są dla państwa partnerem, który ponosi odpowiedzialność za rozwój wszystkich dziedzin życia, które związane są z wyodrębnionym przestrzennie terytorium.

Szczególne warunki, w jakich działa samorząd terytorialny wynikają z faktu, że na jego szczeblu jest możliwe lepsze rozpoznanie potrzeb lokalnych, niż miałyby to mieć miejsce ze szczebla centralnego. Ponadto, na poziomie subsektora państwowego występują braki dotyczące szczegółowych informacji o potrzebach społeczności lokalnych. Jednym z ważnych elementów dla działania jest stan gospodarki na danym obszarze. Wynika to z tego, że rozwój gospodarczy stymuluje poziom życia społeczności lokalnej³. A zatem jednostki samorządu terytorialnego wprawdzie nie mają w zakresie zadań własnych wpisanej dbałości o poziom gospodarczy regionu, ale nie mogą spraw z tym związanych pomijać. Wręcz przeciwnie – muszą przejawiać aktywność w tej dziedzinie. Powoduje to w wielu przypadkach potrzebę interwencji w gospodarkę lokalną. Zakres tej interwencji może być szeroki i wynikać z celów, jakim ma służyć.

W tym katalogu mieszczą się:

- dbałość o wzrost nowych inwestycji,
- wybór właściwej struktury gospodarczej, zmierzającej w kierunku zgodnym z rozwojem nowych technologii,
- utrzymanie co najmniej aktualnego stanu zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy,
- stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, w dużej mierze skierowanej na wspieranie MSP,
- dążenie do polepszenia standardu życia społeczności lokalnej,
- podwyższanie poziomu dochodów mieszkańców danego regionu⁴,
- promocja przedsiębiorstw mających siedzibę na terenie jednostek samorządu terytorialnego,
- dbałość o skoordynowany rynek podmiotów gospodarczych działających na danym obszarze jednostki samorządu terytorialnego.

Realizacja wymienionych celów daje szansę na lepsze wykorzystanie potencjału gospodarczego na danym terytorium, a ponadto rzetelne podstawy do sformułowania strategii rozwoju lokalnego⁵.

Powstaje jednak pytanie, czy wszystkie te cele mogą być realizowane w podobnym zakresie na każdym ze szczebli jednostek samorządu terytorialnego? Wydaje się, że różnią się zakresem, a nie rodzajem działań. Dotyczy to zarówno działań związanych z tworze-

³ Patrz. M. Kogut-Jaworska: *Instrumenty interwencjonizmu lokalnego w stymulowaniu rozwoju gospodarczego*, CeDeWu, Warszawa 2008, s. 13.

⁴ Por. *ibidem*, s. 35.

⁵ L. Patrzalek: *Finanse samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław 2004, s. 18.

niem nowych miejsc pracy, pobudzeniem aktywności, konkurencyjności, innowacyjności gospodarczej i utrzymaniem ładu przestrzennego. Natomiast organizowanie prac interwencyjnych związanych z ochroną środowiska czy organizowanie imprez kulturalnych w większym stopniu dotyczą powiatów i województw samorządowych niż gmin⁶.

Specyficzną rolę odgrywają działania prywatyzacyjne. Powinny być podejmowane rozważnie, z uwagi na to, że mogą prowadzić do zwyczajki kosztów usług.

Inny aspekt aktywności jednostek samorządu terytorialnego dotyczy oddziaływania na instytucje komunalne. Tu niezbędne jest wykorzystanie mechanizmów rynkowych i prowadzenie rachunku ekonomicznego, co powinno sprzyjać polepszeniu dostępu do dóbr publicznych i zawierać możliwości ich wyboru⁷.

Aby omówione aspekty aktywności jednostek samorządu terytorialnego w obszarze gospodarki mogły mieć miejsce i osiągać efekty, muszą być precyzyjnie zebrane i zanalizowane informacje charakteryzujące gospodarkę każdej indywidualnej jednostki przestrzennie wyodrębnionej.

Parametry gospodarki lokalnej

Chcąc precyzyjnie ustalić stan gospodarki lokalnej trzeba określić, jakie parametry winny być brane pod uwagę i jakie informacje poddać analizie.

Problem jest bardzo skomplikowany, mimo pozornej jego prostoty. W tym miejscu warto przytoczyć następujące stwierdzenie: „Ekonomiści zakładali, że informacja jest doskonała, mimo że rozumieli, iż tak nie jest. Teoretycy mieli nadzieję, że świat z niedoskonałą informacją działa podobnie do świata z doskonałą informacją – przynajmniej dopóki asymetrii informacyjne nie są zbyt duże. Ale to była tylko nadzieja. Poza tym, cóż to znaczyło, że asymetrii informacyjne nie są duże? Ekonomiści nie mieli sposobu, żeby precyzyjnie zdefiniować ich wielkość”⁸.

Złożoność zasygnalizowanej kwestii powoduje, że trzeba oddzielić dwie rzeczy: katalog informacji niezbędnych dla potrzeb jednostek samorządu terytorialnego, aby interwencja w gospodarkę lokalną była skuteczna oraz ustalenie wielkości poszczególnych parametrów i ich granic brzegowych. Z uwagi na rozległość tych kwestii, w niniejszym tekście uwaga zostanie skoncentrowana na pierwszym z wymienionych obszarów. W tym zakresie trzeba wyodrębnić kilka grup informacji. Dotyczą one struktury: geograficznej, infrastrukturalnej, finansowej i gospodarczej.

W pierwszej kategorii chodzi o powierzchnie, ukształtowanie terenu, kategorie gruntów, klimat z uwzględnieniem zmian pór roku, zaludnienie na 1 km².

Do drugiej kategorii wchodzi dane charakteryzujące ludność pod względem: wieku, płci, stanu cywilnego, poziomu wykształcenia, głównego źródła utrzymania, migracji.

⁶ *Ibidem*, s. 30 i n.

⁷ Patrz: *ibidem*, s. 39.

⁸ J.E. Stiglitz: *op.cit.*, s. 281.

Do danych z zakresu infrastruktury wchodzi to wszystko, co składa się zarówno na infrastrukturę techniczną, społeczną, jak i w zakresie usług oświaty, ochrony zdrowia, kultury i sportu.

Natomiast w obszarze finansów chodzi głównie o informacje w zakresie: wydatków bieżących według działów gospodarki, dochodów według źródeł z wyodrębnionymi dochodami do dyspozycji i przypadającymi na jednego mieszkańca, wyników finansowych za ostatnie pięć lat, kwot dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych i prawnych, pozycji w rankingu według poziomu rozwoju.

Informacje o gospodarce winny dotyczyć posiadanych bogactw naturalnych i surowców, przedsiębiorstw z podziałem na publiczne i prywatne, profilem produkcji, rozmiarem zatrudnienia, stopą bezrobocia ogółem oraz według wieku, wykształcenia i zawodu.

Wszystkie wymienione elementy stanowią niezbędne minimum, pozwalające na charakterystykę jednostki samorządu terytorialnego i ocenę stanu gospodarki lokalnej na jej obszarze.

Celem zgromadzenia i analizy wskazanych parametrów jest możliwość przyjęcia strategii postępowania w wieloletnim okresie i doborze narzędzi niezbędnych do podejmowania działań interwencyjnych, które przyczyniają się do rozwoju gospodarczego danego regionu.

Instrumenty jednostek samorządu terytorialnego służące interwencji gospodarczej

Instrumenty służące do wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego, które mają charakter interwencyjny, są zróżnicowane. Można je podzielić na kilka kategorii według specyfiki stosowanych narzędzi. Są to instrumenty:

- finansowe,
- prawne,
- administracyjne.

W pierwszej grupie znajdują się instrumenty fiskalne, związane zarówno z dochodami, jak i wydatkami. Należą do nich podatki i opłaty. W tym przypadku wykorzystane może być: ustalenie zróżnicowanej podstawy opodatkowania w zależności od przedmiotu lub podmiotu, obniżenie stawki podatku, zastosowanie ulg i zwolnień. Inny instrument wiąże się z posiadaniem przez jednostki samorządu terytorialnego majątkiem. W tym przypadku można uzyskać środki z jego dzierżawy, czy sprzedaży.

Instrumenty fiskalne, które leżą po stronie wydatkowej budżetu jednostki samorządu terytorialnego i mają największą siłę, to inwestycje.

Następnie są środki, które przeznacza się na promocję zarówno jednostki samorządowej, jak i przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terytorium.

Badania wykazują, że najczęściej wykorzystywane są takie instrumenty jak: preferencyjna sprzedaż gruntów, wydatki na infrastrukturę techniczną, promocję, otoczenie biznesu i uproszczenie administracji obsługi przedsiębiorstw.

W drugiej grupie instrumentów prawnych jednostki, samorządu terytorialnego mają uprawnienia znacznie ograniczone, np. podatki i opłaty lokalne mają wyznaczoną przez Ministra Finansów granicę maksymalnej stawki na podstawie delegacji ustawowej. Jednostki samorządu terytorialnego mogą je zatem jedynie obniżyć. Wpływa to na strukturę dochodów.

Aktywność jednostek samorządu terytorialnego w tym obszarze może jednak przejawiać się w inicjatywie pozyskiwania dodatkowych środków, starając się o środki unijne, czy emitując obligacje komunalne. Natomiast w obszarze wydatków inicjatywę ma rada jednostki terytorialnej, która uchwała budżet. Działania w obszarze administracyjnym mają większą swobodę i w dużej mierze zależą od inicjatyw kadry zarządzającej.

Każde z wymienionych instrumentów może być wykorzystane jako instrument w gospodarce lokalną. Trzeba jednak podkreślić, że właściwe decyzje w tym zakresie muszą być poprzedzone analizą wskazanych wyżej parametrów i poddane ocenie z punktu widzenia skutków, jakie mogą przynieść.

Próba oceny interwencji jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce lokalną

Nie ulega wątpliwości, że niezbędna jest interwencja jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce lokalną, pozwala to bowiem na wspomaganie drogi do rozwoju poszczególnych regionów każdego kraju.

Ocena tego procesu wymaga, aby wskazać czy nie ma sprzeczności między oddziaływaniem sektora publicznego na prywatny. Cienka granica sprowadza się do odróżnienia tego, co można określić mianem oddziaływania a tym, co jest motywowaniem czy stymulowaniem działalności gospodarczej. Bardzo wyraźnie trzeba opowiedzieć się za drugim z wymienionych rozwiązań.

Nie można tego podważyć, gdyż uderza to w istotę gospodarki rynkowej.

Kwestią dyskusyjną natomiast jest, jaki kształt ma przyjąć polityka gospodarcza, zarówno ta, którą reprezentuje władza centralna, jak i ta, która jest spełniana przez władzę lokalną.

W literaturze występują dwa skrajne ujęcia. Jedno, w którym gospodarce traktuje się jak układ zbiektywizowanych zależności. Drugie, wskazujące, że gospodarka to układ zinstytucjonalizowanych zachowań i reakcji społecznych⁹.

Przy czym trzeba zastrzec, jak to czyni J. Hauser, że polityk „sam niewiele może zrobić, potrzebuje zorganizowanych partnerów. Jeśli ich nie znajduje, to jego podstawowym zadaniem jest ich wykreować, szanując autonomię”¹⁰. Taki układ jest najbardziej realny na poziomie lokalnym. Stąd tak wielka rola samorządu.

⁹ Patrz J. Hausner: *Polityka gospodarcza – wokół dylematów i sporów* [w:] *Polska transformacja i jej przyszłość*, red. E. Mączyńska, PTE, Warszawa 2009 s. 65.

¹⁰ *Ibidem* s. 65.

Zgodnie z poglądem Unii Europejskiej „działaniem we wszystkich sferach życia publicznego powinna towarzyszyć jedna spójna wizja roli państwa w rozbięciu na «domenę» organów centralnych, organów samorządowych oraz mechanizmu rynkowego”¹¹. Skoordynowane działania trzech wymienionych wyżej sektorów są niezbędne, ale trzeba jeszcze raz podkreślić, że musi się to odbywać przy zachowaniu anatomii każdego z nich. Z tego powodu niezbędna jest suwerenność władzy lokalnej w różnych obszarach, także w interwencji w gospodarkę lokalną. W tym miejscu trzeba z dużą siłą podkreślić, że wymaga to skoordynowanej polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej¹². Można to potraktować jako dyrektywę dla jednostek samorządu terytorialnego, wymagającą powiązania interwencji gospodarczej z działaniami prospołecznymi i proekologicznymi.

Na tle tych kilku ogólnych stwierdzeń, eksponujących rolę polityki gospodarczej w procesach rozwoju kraju, zarówno w skali mikroekonomicznej, jak i makroekonomicznej i wskazanej potrzeby koordynacji działań na wszystkich szczeblach władzy, trzeba określić, jakie są możliwości i utrudnienia przy interwencji jednostek samorządu terytorialnego w gospodarkę lokalną.

Niewątpliwie pozytywną stroną interwencji w gospodarkę lokalną władzy samorządowej jest współdziałanie dwóch sektorów: publicznego i prywatnego, które z założenia zmierzają do różnych celów, a w tym przypadku działają wspólnie. Wymaga to, jak już wcześniej wskazano, wykorzystania odpowiednio dobranych instrumentów do motywowania rozwoju przedsiębiorczości, a w zamian za to uzyskania efektu rozwoju gospodarczego danego regionu i podwyższenia stopy życiowej społeczności lokalnej. Kolejnym pozytywnym elementem omawianego interwencjonizmu, skierowanego do gospodarki lokalnej jest pobudzenie inicjatyw, czego przejawem jest tworzenie nowych podmiotów gospodarczych.

Następny element opisywanego procesu to uzyskanie w efekcie interwencji w gospodarkę większej atrakcyjności obszaru wchodzącego w granice danej jednostki samorządu terytorialnego.

Dalszy element z listy pozytywnych objawów interwencji w gospodarkę lokalną to uzyskanie racjonalnego rozmieszczenia inwestycji, uwzględniającej warunki lokalne, głównie potencjał surowcowy. Jest to związane z wykorzystaniem lokalnych mocy produkcyjnych, co niewątpliwie przyczynia się do wspomagania konkurencyjności danego obszaru.

Na tym tle szczególnego znaczenia nabiera możliwość realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego. Wykorzystanie tej instytucji daje szansę na podjęcie przedsięwzięć, które ze względu na ograniczone środki publiczne byłyby nieosiągalne. W tym kontekście trzeba zwrócić uwagę, że takie współdziałanie daje szansę na wytworzenie więzi społecznej między przedsiębiorcami i samorządowcami, której podstawą jest fakt zamieszkania na tym samym terytorium, często traktowanym, jako „lokalna ojczyzna”.

¹¹ Cyt. za: *ibidem*, s. 71.

¹² Z. Sadowski: *Od sporu o transformację do strategii rozwoju*, [w:] *Polska transformacja...*, s. 99.

Wytworzona więź sprzyja wzrostowi zaufania do władzy lokalnej i powoduje, że jej wybór nie jest przypadkowy, a wynika ze znajomości cech wybieranych do samorządu przedstawicieli danego obszaru administracyjnego. Jednakże każdy proces i każde działanie ma dwie strony i wymaga przedstawienia nie tylko pozytywów, ale i negatywów oraz trudności, które towarzyszą podejmowaniu inicjatywy interwencjonizmu w gospodarkę lokalną przez władzę samorządową. Istotną rolę odgrywają tu bariery prawne. Dotyczą zarówno procedur postępowania jak i władztwa ustawodawczego.

Jest to związane z jednej strony ze skomplikowaną drogą prowadząca do rejestracji przedsiębiorstwa, a z drugiej – ograniczonego władztwa podatkowego jednostek samorządu terytorialnego, głównie gmin. Stąd biorą się trudności z wykorzystaniem instrumentów fiskalnych.

Ponadto utrudnieniem jest brak stabilizacji dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Dotyczy to np. zaliczanych do grupy dochodów własnych, udziałów w podatkach dochodowych, które są ustalane i zmieniane z inicjatywy rządu przez parlament. Na te decyzje nie mają wpływu władze lokalne. Natomiast w sytuacji, kiedy następuje obniżenie obciążeń podatkami dochodowymi, skutkuje to zmniejszeniem dochodów samorządów, a w konsekwencji zmniejszeniem możliwości wykorzystania środków na cele interwencyjne. Skutkiem takich sytuacji jest ograniczenie samodzielności jednostek samorządu terytorialnego i uzależnienia ich od sektora państwowego oraz brak możliwości podejmowania inicjatyw i decyzji mających wpływ na lokalną aktywność gospodarczą. Na to nakładają się złe relacje między transferami zadań i transferami środków z sektora państwowego.

Następna kwestia dotyczy braku odpowiedniej strategii i ustalenia wyboru narzędzi niezbędnych do pozyskiwania inwestorów dla lokalnych inwestycji.

I wreszcie, przeszkodą ograniczającą możliwości interwencji w gospodarkę lokalną jest brak pełnych informacji, niezbędnych do kształtowania właściwej struktury tej gospodarki.

Sumując, należy stwierdzić, że istnieje potrzeba interwencji jednostek samorządu terytorialnego w gospodarkę lokalną, ale muszą być spełnione warunki do realizacji tego procesu, które starano się wskazać w niniejszych rozważaniach.

Literatura

- Hausner J.: *Polityka gospodarcza – wokół dylematów i sporów*, [w:] *Polska transformacja i jej przyszłość*, red. E. Mączyńska, PTE, Warszawa 2009.
- Keynes J.M.: *Ogólna teoria zatrudnienia, procentu i pieniądza*, Warszawa 1956.
- Koguc-Jaworska M.: *Instrumenty interwencjonizmu lokalnego w stymulowaniu rozwoju gospodarczego*, CeDeWu, Warszawa 2008.
- Patrzalek L.: *Finanse samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław 2004.

Sadowski Z.: *Od sporu o transformację do strategii rozwoju*, [w:] *Polska transformacja i jej przyszłość*, red. E. Mączyńska, PTE, Warszawa 2009.

Stiglitz J.E.: *Freefall. Jazda bez trzymanki*, PTE, Warszawa 2010.

*prof. Krystyna Piotrowska-Marczak
Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu*

Streszczenie

Artykuł koncentruje się na kilku zasadniczych kwestiach. Punktem wyjścia jest idea interwencjonizmu gospodarczego w teorii ekonomii. Na tym tle wskazano specyfikę interwencji w gospodarkę lokalną. Przedstawiono zasadnicze przyczyny i cele, które powodują, że interwencja na poziomie lokalnym jest uzasadniona. W konkluzji podjęto próbę oceny skuteczności interwencji jednostek samorządu terytorialnego w gospodarkę w Polsce.

CONTROVERSIES OVER LOCAL GOVERNMENTS' INTERVENTIONS IN THE LOCAL ECONOMY

Summary

The article concentrates around several basic issues. The starting point is the concept of interventionism in economic theory. This provides a backdrop for showing the specificity of intervention in the local economy. The major causes and goals that justify intervention at the local level are presented in the article. Its final part is an attempt at evaluating the effectiveness of local governments' economic interventions in Poland.

